

Aprob,

Avocatul Poporului,
Victor Ciorbea

RAPORT

privind vizitele efectuate la Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Nr. 1 Băbeni, Centrul de Criză și Respite Care Băbeni, Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Nr. 2 Băbeni, Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Măciuca, județul Vâlcea

Sumar:

Prezentul Raport, întocmit ca urmare a vizitelor inopinate la Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Nr. 1 Băbeni, Centrul de Criză și Respite Care Băbeni, Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Nr. 2 Băbeni, Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Măciuca, județul Vâlcea, este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

- 1. Cadrul general și organizarea vizitelor**
- 2. Constatările rezultate din vizitele efectuate**
- 3. Recomandări**

1. Cadrul general și organizarea vizitei

În temeiul art. 35, lit. a) și art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, în data de 4 octombrie 2018 au fost efectuate patru vizite inopinate la: Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică (C.R.R.N.) Nr.1 Băbeni, Centrul de Criză și Respite Care (C.C.R.C.) Băbeni, Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică (C.R.R.N.) Nr. 2 Băbeni, Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică (C.R.R.N.) Măciuca, județul Vâlcea.

La efectuarea vizitei au participat reprezentanții instituției Avocatul Poporului,

jurist, psiholog, medic, consilleri în cadrul
Centrului Zonal Craiova al Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție,
asistent social, reprezentant al Colegiului Național al Asistenților
Sociali din România și conferențiar doctor, reprezentant al Organizației
pentru Apărarea Drepturilor Omului - Filiala Regională Craiova.

Obiectul vizitelor l-a constituit consolidarea protecției beneficiarilor împotriva torturii și a pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante, verificarea modului în care se efectuează transferul beneficiarilor, evaluarea și consilierea psihologică a acestora, verificarea implementării recomandărilor formulate ca urmare a vizitei anterioare, precum și a altor aspecte cu relevanță pentru activitatea Mecanismului Național de Prevenire a Torturii în locurile de detenție.

2. Constatările rezultate din vizitele efectuate

a) transferul beneficiarilor

În anul 2018 nu s-a realizat transferul niciunuia dintre beneficiarii **C.R.R.N. Nr. 1 Băbeni**.

C.C.R.C. Băbeni deținea *Procedura formalizată privind sistarea serviciilor, care nu includea și încetarea serviciilor la expirarea perioadei pentru care s-a încheiat contractul*, misiunea acestui serviciu social fiind aceea de a asigura „servicii de găzduire și asistență de specialitate (în funcție de tipul de dizabilități și problematica fiecărui beneficiar) pe o perioadă determinată de timp (maxim 45 de zile) până la depășirea/ ameliorarea/înlăturarea factorilor de criză care au determinat internarea acestuia.”

Conform documentelor prezentate de conducerea **C.C.R.C. Băbeni**, în cursul anului 2018 s-au realizat 15 transferuri, numărul mare fiind justificat de specificul acestui serviciu social, destinat găzduirii și îngrijirii temporare a persoanelor cu dizabilități, pe o perioadă de 45 de zile, cu posibilitatea de prelungire. În cazul acestor transferuri, motivul externării l-a reprezentat internarea definitivă într-un centru rezidențial pentru persoane adulte cu dizabilități (Centrul de Recuperare și Reabilitare Băbeni, Centrul de Îngrijire și Asistență Milcoiu și Centrul de Îngrijire și Asistență Lungești). Beneficiarii transferați erau încadrați în grad de handicap (grad de handicap I – 11 beneficiari; grad de handicap II – 3 beneficiari și grad de handicap III – un beneficiar). În contractele pentru acordarea de servicii sociale ale beneficiarilor de la C.C.R.C. Băbeni, se preciza că durata contractului era de 45 de zile, aceasta putând fi prelungită cu acordul părților și numai după evaluarea situației sociale și a necesităților de îngrijire. În urma verificărilor efectuate s-a constatat că **din dosarele unora dintre beneficiarii transferați lipseau evaluările medicale și sociale în urma cărora să fie redistribuiți în diferite centre.**

În anul 2018 au fost transferați 2 dintre beneficiarii **C.R.R.N. Nr. 2 Băbeni**. Ambele transferuri s-au făcut cu acordul beneficiarilor, respectându-se procedurile și în beneficiul persoanelor transferate.

Primul transfer a fost motivat, conform documentelor existente la dosar, de faptul că beneficiara nu avea nevoie de tratament medical, starea sa de sănătate neimpunând acest lucru. S-a considerat oportun ca îngrijirea și asistența să se acorde într-un centru cu o capacitate redusă de beneficiari, într-un centru în care beneficiarii cu afecțiuni neuropsihice nu erau majoritari. Cu acordul beneficiarei (proces verbal din 16.08.2018), aceasta a fost transferată la Centrul de Recuperare și Reabilitare Govora, la dosar fiind decizia de ieșire din C.R.R.N. Nr. 2 Băbeni, acceptul D.G.A.S.P.C. Vâlcea privind transferul, acordul Centrului de Recuperare și Reabilitare Govora privind transferul beneficiarei.

Cel de-al doilea transfer a fost motivat de demersurile necesare integrării socio-profesionale a beneficiarului. A fost identificat un loc de muncă pentru beneficiar și i s-a întocmit contract individual de muncă la o societate din comuna Frâncești, județul Vâlcea. Astfel, persoana nu mai putea beneficia de serviciile sociale acordate de C.R.R.N. Nr. 2 Băbeni, nemaifiind îndeplinite criteriile de admitere. A fost transferată pe o perioadă scurtă de timp în Centrul de Primire în Regim de Urgență Persoane Adulte (C.P.R.U.P.A.) Băbeni, serviciu social care funcționează la parterul clădirii în care este situat și C.R.R.N. Nr. 2 Băbeni.

La dosarul beneficiarului existau: acordul scris al beneficiarului din luna februarie 2018, decizia Comisiei de Evaluare a Persoanelor Adulte cu Handicap Vâlcea privind încetarea furnizării serviciilor în C.R.R.N. Nr. 2 Băbeni, dispoziția Directorului D.G.A.S.P.C. Vâlcea pentru internarea în C.P.R.U.P.A. Băbeni și dispoziția D.G.A.S.P.C. Vâlcea pentru încetarea internării în C.P.R.U.P.A. Băbeni. Beneficiarul a fost monitorizat și după externare, când s-a mutat într-o locuință cu chirie, situată în localitatea Băbeni, așa cum rezultă din ancheta socială a primăriei Băbeni, care se afla la dosarul beneficiarului. Din raportul întocmit de asistentul social rezulta că beneficiarul se adaptase la locul de muncă, având o atitudine pozitivă față de colegi și locul de muncă.

Conform *Registrului de evidență ieșiri* de la **C.R.R.N. Măciuca**, în perioada mai 2017 - octombrie 2018 a avut loc un singur transfer. Un beneficiar a fost transferat la C.R.R.N Băbeni (decembrie 2017), la cererea acestuia. S-au respectat procedurile cu privire la încetarea serviciului (la dosar exista cererea beneficiarului, acesta fost transferat cu autoturismul centrului, însoțit de o asistentă medicală, s-au transferat actele medicale, dosarul personal, actele de identitate).

b) evaluarea și consilierea psihologică a beneficiarilor

Conform organigramei, în Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Nr. 1 Băbeni existau 2 posturi de psiholog, care erau vacante la momentul vizitei. Astfel, beneficiarii centrului nu beneficiau de asistență psihologică constantă. În vederea întocmirii evaluărilor psihologice ale beneficiarilor, la centru a fost detașat psihologul de la C.R.R.N. Nr. 2 Băbeni, doar pentru a întocmi evaluările. Pentru evaluarea/reevaluarea beneficiarilor și întocmirea planurilor individuale de intervenție, la nivelul centrului erau constituite, prin dispoziție internă a șefului de centru, Comisia de evaluare/reevaluare a beneficiarilor, respectiv Comisia de întocmire a planului individual de intervenție pentru beneficiari.

Evaluarea beneficiarilor se realiza anual sau la nevoie, în conformitate cu Ordinul Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice nr. 67/2015, Anexa 1, și ulterior se întocmea un nou plan individual de intervenție pentru fiecare beneficiar.

Fișa de evaluare/reevaluare cuprindea, printre alte aspecte, evaluarea comunicării și cogniției, evaluarea gradului de dependență, nevoile identificate etc. Planul individual de intervenție realizat cuprindea nevoile identificate, activitățile derulate/servicii acordate pentru a

acoperi nevoile/terapiile recomandate, programarea activităților și serviciilor (zilnic/săptămânal/lunar). **Însă, în absența unui psiholog angajat al centrului, chiar dacă existau nevoi identificate de natură psihologică ale beneficiarilor, acestea nu puteau fi îndeplinite. Nu exista nici un fel de intervenție psihologică pentru aceștia, consiliere psihologică sau psihoterapie.**

Conducerea centrului a precizat că au fost înaintate adresele cu nr. 67704/04.12.2017 și 24567/02.05.2018, prin care se solicita angajarea sau achiziționarea de servicii privind asistența psihologică, fără rezultat însă. Astfel, la momentul vizitei 61 de beneficiari ai centrului aveau prescrisă medicație psihotropă, însă nu beneficiau de nici un fel de intervenție psihologică.

Dosarele beneficiarilor cuprindeau, printre alte documente, certificatul de încadrare în grad de handicap, fișa de evaluare/reevaluare a nevoilor beneficiarilor, planul individual de intervenție, programe individualizate de recuperare/reabilitare, de îngrijire a sănătății și integrare/reintegrare socială, fișă de monitorizare a serviciilor. Unele dintre fișele de evaluare, planuri, programe și fișe de monitorizare erau **completate în mod formal, nu erau individualizate pentru fiecare beneficiar**, iar unele erau **nedatate** sau se preciza doar luna. În fișele de reevaluare, la rubrica „Rezultatele reevaluării” era consemnat „Se mențin obiectivele”, fără a fi precizate eventualele modificări, iar acest lucru mai însemna și că nu s-a reușit îndeplinirea nici unui obiectiv.

În interviuri, beneficiarii au declarat că sunt mulțumiți de condițiile oferite, „mergem la grădiniță (art-terapie), colorăm, facem puzzle. Îmi place aici, personalul se poartă bine, ies la aer în fiecare zi”; „facem sport, la bicicletă, cu mingea, facem de luni până vineri; la grădiniță ne pune să scriem, să colorăm”; „merg la sala de joc, merg la kinetoterapie, fac pe stepper, bandă, se comportă foarte frumos cu mine”.

La **C.C.R.C. Băbeni** erau cazați, la momentul vizitei, 12 beneficiari, persoane încadrate în grad de handicap. La nivelul centrului erau constituite, prin decizie a șefului de centru, Comisia de evaluare/reevaluare a beneficiarilor, respectiv Comisia de întocmire a planului individual de intervenție pentru beneficiarii unității. Cele două comisii erau formate din specialiști angajați în cadrul unității și din alte unități de asistență socială din cadrul D.G.A.S.P.C. Vâlcea: medic generalist, asistent social, kinetoterapeut, asistent medical. **Centrul nu avea la momentul vizitei un psiholog angajat, acest post fiind vacant. Astfel, nu erau realizate evaluarea și consilierea psihologică a beneficiarilor.**

Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Nr. 2 Băbeni avea angajat un psiholog din anul 2006, fiind înscris în Colegiul Psihologilor din România, conform Legii nr. 213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România, în specialitatea Psihologie clinică. Exista amenajat un cabinet psihologic, dotat corespunzător din punct de vedere tehnic, care asigura confidențialitatea și securitatea emoțională a beneficiarilor. **D.G.A.S.P.C. Vâlcea nu achiziționase până la momentul vizitei teste psihologice, pentru ca psihologul să le poată folosi la evaluare.**

La nivelul centrului erau constituite, prin decizie a șefului de centru, Comisia de evaluare/reevaluare a beneficiarilor, respectiv Comisia de întocmire a planului individual de intervenție pentru beneficiarii unității. Cele două comisii erau formate din specialiști angajați în cadrul unității: medic psihiatru, medic generalist, psiholog, asistent social, kinetoterapeut.

În conformitate cu Ordinul Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice nr. 67/2015, Anexa 1, în anul 2018 a fost realizată o nouă reevaluare a beneficiarilor, întocmindu-se un nou Plan individual de intervenție (evaluarea beneficiarilor se efectua la nevoie, dar nu mai mult de 12 luni). Dosarele beneficiarilor cuprindeau certificatul de încadrare în grad de handicap, fișa de evaluare /reevaluare a nevoilor beneficiarilor, planul individual de intervenție, programe individualizate de recuperare/reabilitare, de îngrijire a sănătății și integrare/reintegrare socială, fișă de monitorizare a serviciilor. Documentele de evaluare, planificare și monitorizare erau completate corect de psiholog.

Fișa de evaluare/reevaluare cuprindea, printre alte aspecte: diagnosticul medical, severitatea bolii, evaluare kinetoterapie, evaluare nivel suport de îngrijire, evaluare comunicare și cogniție, evaluare grad de dependență, nevoi identificate. Planul individual de intervenție realizat cuprindea nevoile identificate, activități derulate/servicii acordate pentru a acoperi nevoile/terapii recomandate, programarea activităților și serviciilor (zilnic/săptămânal/lunar).

Psihologul realiza consilierea beneficiarilor, în special consiliere individuală, menționând data și tema activității în Registrul de consiliere psihologică, care cuprindea și semnătura beneficiarului sau al infirmierei care îl însoțea. În urma ședinței, psihologul întocmea o fișă de consiliere. **La nivelul centrului erau prevăzute 2 posturi de psiholog, dintre care unul era vacant.**

Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Măciuca avea internate la momentul vizitei 49 de persoane, cu vârsta cuprinsă între 20 ani și 76 ani. **Postul de psiholog**

era vacant. Pentru o perioadă de 2 luni, pentru întocmirea unor evaluări psihologice și consilierea beneficiarilor, a fost detașat psihologul de la C.I.A. Lungești, care a întocmit fișa psihologică pentru fiecare beneficiar. În Planul individual de intervenție și în Programul individual de recuperare al beneficiarilor au fost găsite recomandări pentru acordarea consilierii psihologice, dar psihologul nu mai venise de 2 luni în centru. Astfel, **beneficiarii centrului nu beneficiau de asistență psihologică, dar în Registrul de incidente și evenimente deosebite erau consemnate de la începutul anului 72 de incidente** (un beneficiar a mușcat de mână pe un alt beneficiar, stări avansate de ebrietate, agresivitate îndreptată împotriva personalului, agitație psihomotorie, agresiune verbală și fizică către alți beneficiari, automutilări etc.). **Echipa de vizită consideră că este absolut imperativ să fie făcute urgent demersurile necesare pentru ca beneficiarilor centrului să li se ofere constant asistență psihologică și psihoterapie.**

c) asigurarea asistenței medicale

Toate centrele de recuperare și reabilitare neuropsihiatrică vizitate aveau amenajate cabinete medicale. Acestea erau dotate cu mobilier (canapea consultații, birou medic, dulap pentru păstrarea documentelor medicale, dulap pentru păstrarea medicamentelor și materialelor sanitare etc.), aparat de urgență, tensiometru, stetoscop, termometru, glucometru, frigider, recipiente pentru colectarea deșeurilor rezultate din activitatea medicală, fiind respectate prevederile Ordinului Ministerului Sănătății și Familiei nr. 153/2003 privind dotarea minimă obligatorie a cabinetelor medicale. Centrele aveau angajați medici în specialitatea medicină generală/medicină de familie (excepție făcând C.C.R.C. Băbeni care nu avea prevăzut postul de medic în organigramă și unde serviciile medicale pentru beneficiari erau asigurate de medicul de la C.R.R.N. Nr. 1 Băbeni). Medicii își desfășurau activitatea cu normă întreagă, programul de lucru al acestora fiind de 7 ore/zi. De asemenea un centru avea angajat și medic psihiatru (C.R.R.N. Nr. 2 Băbeni). La data vizitei unul dintre medici era în concediu de odihnă (C.R.R.N. Măciuca), pe perioada absenței motivate a acestuia serviciile de asistență medicală primară fiind asigurate de medicul de familie la care erau înscriși beneficiarii. Existau vacante posturile de medic psihiatru (C.R.R.N. Nr. 1 Băbeni și C.R.R.N. Măciuca), care deși au fost scoase la concurs, nu au fost ocupate până la data vizitei, motivul fiind lipsa de candidați. Personalul mediu sanitar era angajat în număr suficient conform organigramei

fiecărui centru, programul de activitate al asistenților medicali fiind planificat în ture de 12/24 ore, astfel încât era asigurată permanența în acordarea serviciilor medicale.

Serviciile de asistență medicală primară acordate beneficiarilor erau asigurate de medicii angajați ai centrelor respective și de medicii de familie la care erau înscrși beneficiarii. Toți beneficiarii erau diagnosticați cu afecțiuni psihice (retard mental, schizofrenie, autism, tulburări de comportament, sechele encefalopatie infantile etc.), pentru care urmau tratament psihotrop recomandat de medicul specialist psihiatru. O parte dintre beneficiari erau diagnosticați și cu alte afecțiuni asociate (afecțiuni digestive, cardiovasculare, metabolice, renale, neurologice etc.).

Serviciile medicale de specialitate erau acordate în unități medicale din județul Vâlcea (Spitalul Județean de Urgență Rm. Vâlcea, Spitalul Municipal Drăgășani, etc.), în baza biletului de trimitere întocmit de medicul de familie. Beneficiarii erau transportați la aceste unități medicale cu autoturisme din dotarea centrelor sau D.G.A.S.P.C. Vâlcea, însoțiți de personal medical calificat. Au fost acordate mai multe consultații medicale de specialitate (psihiatrie, diabet și boli de nutriție, oftalmologie, medicină internă, ortopedie, gastroenterologie, endocrinologie etc.).

Analizele de laborator recomandate de medic erau efectuate la o unitate de profil care avea deschis un punct de lucru în orașul Băbeni, sau în unități similare din municipiul Rm. Vâlcea. În anul 2018 majoritatea beneficiarilor cazați în centre efectuaseră un set de analize medicale, inclusiv testări pentru diagnosticarea cazurilor de hepatită cronică virală B sau C. Investigațiile paraclinice (radiologie, explorări imagistice) au fost efectuate la Spitalul Clinic Județean de Urgență Rm. Vâlcea.

Internările în spital ale beneficiarilor cazați în centrele de recuperare și reabilitare neuropsihiatrică (C.R.R.N. Nr. 1 Băbeni – 51 cazuri, C.C.R.C. Băbeni – un caz, C.R.R.N. Nr. 2 Băbeni – 2 cazuri, C.R.R.N. Măciuca – 24 cazuri) au fost făcute în principal la spitale de psihiatrie (Spitalul de Psihiatrie Drăgoești, Spitalul Municipal Drăgășani) în scopul reevaluării periodice și al stabilirii conduitei terapeutice. De asemenea o parte a beneficiarilor au efectuat internări de zi pentru investigații de laborator (Spitalul Județean de Urgență Rm. Vâlcea – Gastroenterologie). Au mai fost efectuate internări în secțiile de Oncologie, Ginecologie, Urologie, Ortopedie (Spitalul Județean de Urgență Rm. Vâlcea), Pneumologie (Spitalul de

Pneumoftiziologie „Constantin Anastasatu” Mihăești) etc. Conform biletelor de externare atașate la fișa medicală a fiecărui beneficiar aceștia au beneficiat în perioada de internare în spital de consultații de specialitate, investigații paraclinice și tratament.

Persoanele cazate în centre, beneficiau de medicamente gratuite, în baza unei prescripții medicale, eliberate de medicul centrului, medicul specialist sau de medicul de familie la care erau înscriși beneficiarii. Medicamentele erau păstrate în condiții corespunzătoare de siguranță, la cabinetul medical sau în punctele farmaceutice amenajate la nivelul fiecărui centru, în recipiente etichetate cu numele fiecărui beneficiar și erau distribuite conform prescripției medicale, de către asistenții medicali de serviciu. Echipa de vizită a verificat documentele care atestau proveniența, gestionarea și distribuirea medicamentelor în fiecare centru (fișe de stoc, condici de medicamente, registre de tratament etc.) și nu a constatat deficiențe. Medicamentele psihotrope erau depozitate separate, în condiții de siguranță, în fișete metalice prevăzute cu sistem de închidere.

În ceea ce privește asistența medicală în situații de urgență, cabinetele medicale ale tuturor centrelor vizitate erau dotate cu aparat de urgență, cu medicamente conform baremului prevăzut de normele sanitare în vigoare. Solicitățile adresate Serviciului Național Unic de Urgență 112 erau consemnate în evidențele medicale (Registrul de apeluri 112, Registrul de evenimente deosebite, Registrul procese-verbale schimb de schimb tură etc.).

În anul 2018 au fost consemnate mai multe solicitări ale Serviciului Național Unic de Urgență (C.R.R.N. Nr. 1 Băbeni – 7 solicitări, C.C.R.C. Băbeni – 7 solicitări, C.R.R.N. nr. 2 Băbeni – 6 solicitări, C.R.R.N. Măciuca – 13 solicitări). Motivele solicitărilor au fost reprezentate de simptomatologia unor afecțiuni acute (febră, alterarea stării generale, hematuria, hemoptizie, rectoragie, crize convulsive, puseu hipertensiv, fracturi, colică abdominală, agitație psihomotorie etc.), prezența unor leziuni produse în urma unor acte de auto/heteroagresiune ale unor beneficiari (plăgi, traumatisme) sau decesul beneficiarilor. Beneficiarii au fost transportați la Unitatea de Primiri Urgențe a Spitalului Județean de Urgență Rm. Vâlcea unde au fost consultați și au primit îngrijiri medicale și tratament. O parte dintre beneficiari au fost internați în spital, afecțiunile diagnosticate necesitând spitalizare (gastroenterocolită, apendicită acută, fractură col femural, hemoragie digestivă superioară, neoplasm colon etc.).

Cu privire la implementarea recomandărilor urmare a vizitei din anul 2017, s-au constatat următoarele:

Recomandarea nr.1. *Respectarea standardelor privind capacitatea prin asigurarea capacității de cazare sub aspectul evitării aglomerării în C.R.R.N. Nr. 1 Băbeni, C.R.R.N. Nr. 2 Băbeni și respectării Standardelor minime de calitate pentru acreditarea serviciilor sociale destinate persoanelor adulte cu dizabilități cu privire la cazare, care prevăd maximum 3 paturi în dormitor/cameră personală și maximum 6 m² pentru fiecare beneficiar;*

Constatările echipei de vizită

C.R.R.N. Nr. 1 Băbeni și C.R.R.N. Nr. 2 Băbeni sunt centre rezidențiale destinate recuperării/reabilitării persoanelor adulte cu dizabilități, cu afecțiuni neuropsihice, care asigură pe perioadă determinată/nedeterminată, în funcție de nevoile individuale ale beneficiarilor, în principal următoarele tipuri de servicii: găzduire, asistență medicală, îngrijire, recuperare, reabilitare, reinserție socială, socializare și petrecere a timpului liber, având o capacitate de 100 de locuri, respectiv 86 de locuri.

La data vizitei, în C.R.R.N. Nr.1 Băbeni erau cazați 94 de beneficiari, dintre care 79 de beneficiari erau prezenți, 10 beneficiari erau internați la Spitalul de Psihiatrie Drăgoești, iar 5 beneficiari erau învoiți în familie. În continuare, **C.R.R.N. Nr. 1 Băbeni se confruntă cu fenomenul de supraaglomerare.** De la data ultimei vizite a echipei instituției Avocatul Poporului, efectuată în anul 2017, nu s-au realizat modificări ale spațiilor de cazare, singura lucrare efectuată a fost cea de zugrăvire a acestora în luna aprilie 2018, **nefiind îndeplinite prevederile Modulului IV Mediul de viață, Standardul 3 – Cazare din Anexa 1 a Ordinului nr. 67/2015 al M.M.F.P.S.P.V. privind aprobarea Standardelor minime de calitate pentru acreditarea serviciilor sociale destinate persoanelor adulte cu dizabilități** („Dormitorul/camera personală permite amplasarea a maximum 3 paturi și a mobilierului minim. Pentru fiecare beneficiar se alocă 6 m² în dormitor/cameră personală”).

La data vizitei, în C.R.R.N. Nr. 2 Băbeni erau cazați 86 de beneficiari, toți prezenți, 38 de femei și 48 bărbați, cu vârste cuprinse între 20 ani și 83 ani, nefiind constatat fenomenul de supraaglomerare.

Recomandarea nr. 2. *Protecția juridică a beneficiarilor - continuarea demersurilor către autoritățile competente pentru desemnarea reprezentanților legali ai beneficiarilor fără discernământ sau ale persoanelor care pot fi desemnate ca tutore/curator ai acestora și*

evaluarea periodică a situației acestora, având în vedere că lipsa acestora afecta apărarea drepturilor și intereselor beneficiarilor.

Constatările echipei de vizită

Din verificările efectuate în timpul vizitei s-a constatat că au fost întreprinse demersuri către autoritățile competente în vederea desemnării reprezentanților legali pentru unii beneficiarii care nu au discernământ, au fost identificate persoane care au devenit curator și au fost finalizate procese pentru stabilirea tutelei. Procesul de stabilire a curatorilor/tutorilor continuă pe rolul instanțelor de judecată se aflau în desfășurare proceduri de numire a tutorilor pentru alți beneficiari.

Astfel, dintre beneficiarii **C.R.R.N. Nr. 1 Băbeni**, 3 erau reprezentați de curator, iar pe rolul Tribunalului Vâlcea se afla în desfășurare procedura de numire a tutorelui pentru 6 beneficiari din centru. 10 beneficiari ai **C.R.R.N. nr. 2 Băbeni** erau reprezentați de curator și 4 de tutori, pe rolul Tribunalului Vâlcea aflându-se în desfășurare procedura de numire a tutorelui pentru 3 beneficiari. Din verificările documentelor prezentate de șeful **C.R.R.N. Măciuca** s-a constatat că 6 beneficiari ai centrului erau reprezentați de curator și 3 de tutori, pe rolul Tribunalului Vâlcea se afla în desfășurare procedura de numire a tutorelui pentru un beneficiar.

Pentru beneficiarii custodiați în C.R.R.C. Băbeni nu exista instituită curatelă sau tutelă și s-a constatat că în cazul unor beneficiari nu se efectuaseră nici demersuri în acest sens.

Recomandarea nr. 3a. *Respectarea condițiilor legale de admitere și transfer prin reevaluarea stării de sănătate a beneficiarilor din toate centrele rezidențiale și stabilirea imediată și cu exactitate de către specialiști a discernământului și a capacității de exercițiu a beneficiarilor, pentru a se stabili dacă mai este necesară recuperarea într-un centru de recuperare și reabilitare neuropsihiatrică ori transferul în alte centre rezidențiale de îngrijire și asistență, în funcție de nevoile specifice ale fiecărui beneficiar și de tipul de servicii pe care fiecare centru le poate oferi.*

Constatările echipei de vizită

Beneficiarii au fost reevaluați periodic conform recomandărilor medicilor specialiști și urmau tratamentul recomandat. Reevaluarea periodică a beneficiarilor diagnosticați cu afecțiuni psihice era efectuată de către medicul psihiatru angajat al centrului (C.R.R.N, nr. 2 Băbeni) sau de medici specialiști psihiatri din alte unități medicale (Spitalul de Psihiatrie Drăgoești, Spitalul Municipal Drăgășani) (C.R.R.N. nr. 1 Băbeni, C.C.R.C. Băbeni, C.R.R.N. Măciuca).

Recomandarea nr. 3b. *Respectarea condițiilor legale de admitere și transfer prin respectarea drepturilor beneficiarilor cu dizabilități de a fi informați și consultați cu privire la toate deciziile care îi privesc (inclusiv, privind transferul în alte centre), de a decide și a-și asuma riscurile în mod direct sau prin reprezentanți legali în toate aspectele vieții lor și de a-și exprima liber opțiunile (D.G.A.S.P.C. Vâlcea și C.R.R.N. Măciuca).*

Constatările echipei de vizită

Directorul adjunct al D.G.A.S.P.C. Vâlcea a precizat în timpul vizitei faptul că în centrele rezidențiale pentru persoane cu dizabilități a fost realizată cel puțin o informare a beneficiarilor referitor la serviciile de care pot beneficia, iar transferurile acestora, realizate între unitățile de asistență socială, au fost efectuate și cu acordul beneficiarilor transferați.

Din verificările efectuate de membrii echipei de vizită s-a constatat că anual **C.R.R.N. Nr. 1 Băbeni** realiza informarea continuă a beneficiarilor, asupra activităților/serviciilor derulate, procedurilor utilizate, precum și a oricăror aspecte considerate utile în baza unui plan de informare. Astfel, în cursul anului 2018, au fost prelucrate următoarele teme: abuzul sau alte forme de tratament degradant (martie 2018); modalități de formulare a sesizărilor și reclamațiilor (mai 2018); educația împotriva fumatului (iulie 2018); drepturile beneficiarilor din C.R.R.N. Nr. 1 Băbeni (septembrie 2018). De asemenea, după admiterea în centru, beneficiarii erau informați cu privire la tipurile de abuz, modalitatea de identificare și sesizare a eventualelor abuzuri sau alte forme de tratament degradant, la modalitățile de formulare a eventualelor sesizări/reclamații, la condițiile de sistare a serviciilor acordate beneficiarilor, la asistența medicală acordată în centru, la educația împotriva fumatului și la drepturile beneficiarilor din cadrul C.R.R.N. Nr. 1 Băbeni.

Pentru toate informările realizate, existau procese verbale privind informarea, semnate de beneficiarii cu discernământ. Informările erau consemnate și în Registrul privind informarea beneficiarilor, existent în C.R.R.N. Nr. 1 Băbeni.

Conform Registrului privind informarea beneficiarilor din **C.R.R.C. Băbeni**, în cursul anului 2018 au fost realizate informări pe următoarele teme: Ghidul beneficiarului; Abuzul sau alte forme de tratament degradant; Modalități de formulare a eventualelor sesizări/reclamații și Educația împotriva fumatului.

C.R.R.N. Nr. 2 Băbeni deținea un plan anual de informare a beneficiarilor privind aspecte referitoare la activitatea centrului, pentru anul 2018, tema anuală fiind „Abuzul sau alte forme de tratament degradant asupra beneficiarilor din C.R.R.N. 2 Băbeni”. Din Registrul privind informarea beneficiarilor și procesele verbale întocmite a rezultat că această temă a fost prelucrată în data de 13.03.2018. Beneficiarii nou admiși au fost informați în legătură cu: abuzul sau alte forme de tratament degradant; modalități de formulare a eventualelor sesizări/reclamații; condiții de sistare a serviciilor acordate beneficiarilor; asistența medicală acordată în cadrul centrului; educația împotriva fumatului.

C.R.R.N. Măciuca respecta prevederile Standardului I Informare din Anexa nr. 1 a Ordinului nr. 67/2015 - Standarde minime de calitate pentru serviciile sociale cu cazare organizate ca centre rezidențiale destinate persoanelor adulte cu dizabilități, dispunând de Carta drepturilor beneficiarului, de Ghidul beneficiarului (accesibile beneficiarilor, reprezentanților legali și membrilor familiei acestora) și realizând periodic informări ale beneficiarilor admiși și existenți în centru, după cum a rezultat din Registrul de evidență privind informarea beneficiarilor.

Anual **C.R.R.N. Măciuca** realiza un plan de informare a beneficiarilor privind aspecte referitoare la activitatea centrului. În cursul anului 2018 au fost efectuate următoarele informări ale beneficiarilor: Drepturile beneficiarului înscrise în Carta beneficiarului (ianuarie 2018 – 21 de beneficiari); Modalitatea de efectuare a sesizărilor și reclamațiilor și Procedura privind educația sanitară și protejarea împotriva cazurilor de abuz și neglijare (februarie 2018 – 22 de beneficiari); Semnalarea cazurilor de abuz și neglijare, Ghidul beneficiarului (martie 2018 – 19 beneficiari); Comportamentul beneficiarilor în comunitate față de cetățeni și aparținători pe perioada învoirii (aprilie 2018 – 8 beneficiari); Procedura cu privire la sesizări și reclamații (mai 2018 – 18 beneficiari); Încurajarea beneficiarilor în semnalarea oricăror forme de abuz sau tratament degradant (iunie 2018 – 15 beneficiari); Modalitatea de calcul a contribuției lunare de întreținere (iulie 2018).

Conform consemnărilor din Registrul de evidență privind informarea beneficiarilor s-au mai realizat informarea unui nou beneficiar cu privire la drepturile sale și proceduri (ianuarie 2018) și informarea a 19 beneficiari cu privire la proceduri (februarie 2018).

Recomandarea nr. 4. Efectuarea demersurilor pentru obținerea sprijinului autorităților publice de la nivel județean și local în reintegrarea în familie și în crearea de servicii de tip

familial, locuințe protejate și structuri de economie socială, pentru persoanele cu dizabilități (D.G.A.S.P.C. Vâlcea). Pentru reintegrarea în societate a persoanelor cu dizabilități, se impune colaborarea autorităților publice din localitățile de domiciliu ale beneficiarilor, pentru respectarea principiului proximității acordării serviciilor sociale, astfel ca direcțiile județene de asistență socială să nu rămână singurele furnizoare de servicii sociale pentru acești beneficiari.

Constatările echipei de vizită

Conducerea D.G.A.S.P.C. Vâlcea a prezentat echipei de vizită documente care au demonstrat că au fost efectuate mai multe demersuri în sensul celor recomandate la vizita anterioară a reprezentanților instituției Avocatul Poporului.

Astfel, D.G.A.S.P.C. Vâlcea a comunicat în luna iulie 2018 Autorității Naționale pentru Persoanele cu Dizabilități intenția privind accesarea Programului de interes național în domeniul protecției și promovării drepturilor persoanelor cu dizabilități, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 798/2016 privind aprobarea programului de interes național în domeniul protecției și promovării drepturilor persoanelor cu dizabilități, „Înființarea de servicii sociale de tip centre de zi, centre respiro/centre de criză și locuințe protejate, în vederea dezinstituționalizării persoanelor cu dizabilități aflate în instituții de tip vechi și pentru prevenirea instituționalizării persoanelor cu dizabilități din comunitate”. De asemenea, prin aceeași adresă, D.G.A.S.P.C. Vâlcea își exprima intenția de a accesa și Programul de interes național în domeniul protecției și promovării drepturilor persoanelor cu dizabilități, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 193/2018 privind aprobarea programului de interes național în domeniul protecției și promovării drepturilor persoanelor cu dizabilități „Înființarea de servicii sociale în vederea asigurării tranziției tinerilor cu dizabilități de la sistemul de protecție specială a copilului către sistemul de protecție a persoanelor adulte cu dizabilități”.

În luna august 2018, prin adresele către Consiliul Județean Vâlcea, D.G.A.S.P.C. Vâlcea a prezentat Notele de fundamentare privind necesitatea și oportunitatea finanțării/dezvoltării de servicii sociale, destinate persoanelor adulte cu dizabilități, prin înființarea de centre de zi și locuințe protejate în comunele Zătreni și Lungești, precum și în orașul Băbeni.

Conducerea D.G.A.S.P.C. Vâlcea a precizat că, Ordonanța de Urgență nr. 69/2018, privind modificarea și completarea Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, prevede ca până la sfârșitul anului 2018, să se

realizeze o reorganizare și/sau restructurare a tuturor centrelor rezidențiale pentru persoane adulte cu handicap. Conform prevederilor acestei ordonanțe, Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Dizabilități va elabora metodologiile de reorganizare și restructurare a acestor tipuri de centre, iar până la sfârșitul anului 2018, D.G.A.S.P.C. Vâlcea urma să elaboreze un plan de restructurare pentru fiecare centru rezidențial.

Referitor la reintegrarea în familie, în anul 2018 nu s-a realizat reintegrarea niciunuia dintre beneficiarii C.R.R.N. Nr. 2 Băbeni, dar s-a efectuat integrarea socio-profesională a unuia dintre beneficiari.

O reintegrare în familie a unei beneficiare a C.R.R.N. Măciuca a fost efectuată la solicitarea tatălui beneficiarei. Termenul de „reintegrare” este impropriu, beneficiara era în comă la spital, iar tatăl a solicitat reintegrarea, pentru a se ocupa de demersurile necesare înhumării, decesul apropiat al beneficiarei fiind previzibil.

Din verificările efectuate a rezultat că în cursul anului 2018 nu s-a realizat reintegrarea efectivă în familie a niciunuia dintre beneficiarii centrelor vizitate, deși au fost prezentate documente referitoare la demersurile efectuate în acest sens.

Recomandarea nr. 5a. Asigurarea asistenței medicale - amenajarea unor săli de kinetoterapie în centrele unde acestea lipsesc, dotarea cu echipamentele necesare și angajarea de personal calificat pentru realizarea serviciilor/terapiilor de recuperare/reabilitare funcțională astfel încât să fie respectate prevederile legale (C.R.R.N. Măciuca, C.C.R.C. Băbeni).

Constatările echipei de vizită:

La C.R.R.N. Nr. 1 Băbeni pentru menținerea unei vieți active pentru beneficiari a fost întocmit un program lunar de activități care se desfășura zilnic, fiind coordonat de specialiștii unității (2 kinetoterapeuți). Prin activitatea de kinetoterapie se acordau servicii de recuperare neuromotorie beneficiarilor centrului, stabilindu-se exercițiile de gimnastică medicală adecvate fiecărui caz. Activitatea de kinetoterapie se desfășura în cabinetul de kinetoterapie, dotat cu aparatura specifică, iar activitatea zilnică era specificată în Registrul terapiilor de recuperare, aparținând cabinetului de kinetoterapie, unde erau menționate data, numele beneficiarului și obiectivul urmărit prin exercițiile desfășurate.

La C.C.R.C. Băbeni în Registrul de evidență zilnică a activităților de kinetoterapie, întocmit zilnic, erau înregistrați beneficiarii prezenți la ședințe, pe intervale orare (aproximativ 3 beneficiari într-o ședință de 75 de minute), cu detalierea exercițiilor efectuate pentru fiecare beneficiar (exerciții cu mingea medicinală, mers pe bicicletă etc.).

La C.R.R.N. Nr. 2 Băbeni exista amenajat un cabinet de kinetoterapie. Pentru menținerea unei vieți active pentru beneficiarii unității era întocmit un program lunar de activități care se desfășura zilnic, fiind coordonat de specialiștii centrului (kinetoterapeut). Prin activitatea de kinetoterapie se acorda servicii de recuperare neuromotorie beneficiarilor centrului, stabilindu-se exercițiile de gimnastică medicală adecvate fiecărui caz. Activitatea de kinetoterapie se desfășura în cabinetul de kinetoterapie, dotat cu aparatura specifică, iar activitatea zilnică era specificată în Registrul terapiilor de recuperare, aparținând cabinetului de kinetoterapie, unde erau menționate data, numele beneficiarului și obiectivul urmărit prin exercițiile desfășurate.

La C.R.R.N. Măciuca se desfășurau activități de fizioterapie, acordate prin intermediul unui fizioterapeut. Prin activitatea de fizioterapie se acordau servicii de recuperare neuromotorie beneficiarilor centrului, stabilindu-se exercițiile de gimnastică medicală adecvate fiecărui caz. Activitatea de fizioterapie se desfășura în cabinetul dotat cu aparatură specifică, iar activitatea zilnică era specificată în Registrul terapiilor de recuperare, unde erau menționate data, numele beneficiarului și obiectivul urmărit prin exercițiile desfășurate.

Recomandarea nr. 5b. *Asigurarea asistenței medicale - efectuarea demersurilor necesare în vederea asigurării unei asistențe stomatologice corespunzătoare, atât curative cât și profilactice pentru beneficiarii centrelor unde a fost constatată o incidență crescută a afecțiunilor dentare (C.R.R.N. Măciuca, C.R.R.N. Nr. 1 Băbeni, C.C.R.C. Băbeni, C.R.R.N. Nr. 2 Băbeni).*

Constatările echipei de vizită:

Serviciile de medicină dentară pentru beneficiari erau asigurate la cabinetul stomatologic din cadrul D.G.A.S.P.C. Vâlcea. Din verificarea registrelor de evidență a activității medicale a rezultat că în anul 2018 au fost acordate servicii de medicină dentară unui număr de 6 beneficiari (C.R.R.N. Măciuca), 15 beneficiari (C.R.R.N. Nr. 1 Băbeni), respectiv 8 beneficiari (C.R.R.N. Nr. 2 Băbeni).

Recomandarea nr. 5c. *Asigurarea asistenței medicale - efectuarea demersurilor necesare astfel încât personalul medical al centrelor să participe la cursuri pentru acordarea primului ajutor calificat în caz de urgență (C.R.R.N. Măciuca, C.R.R.N. Nr. 1 Băbeni, C.R.R.N. Nr. 2 Băbeni, C.C.R.C. Băbeni).*

Constatările echipei de vizită:

Referitor la pregătirea profesională o parte din personalul medical efectua în anul 2018 un curs de resuscitare cardiorespiratorie la adult și copil (C.R.R.N. Nr. 2 Băbeni). Având în vedere patologia gravă a unora dintre beneficiarii cazați în aceste centre, **echipa de vizită a recomandat ca întreg personalul medical să efectueze cursuri de acordare a primului ajutor în situații de urgență.**

Recomandarea nr. 5d. *Asigurarea asistenței medicale - efectuarea screening-ului pentru depistarea cazurilor de infecție HIV, hepatită cronică virală tip B sau C la admiterea în centre și periodic și examinarea oportunității vaccinării beneficiarilor împotriva hepatitei cu virus B, reținând cu titlu de exemplu că la C.R.R.N. Nr. 1 Băbeni erau înregistrate 20 de cazuri cu virus hepatic B, având în vedere incidența crescută a acestor afecțiuni la persoanele instituționalizate (D.G.A.S.P.C. Vâlcea și toate centrele).*

Constatările echipei de vizită:

Din verificarea documentelor medicale a rezultat că o parte dintre beneficiarii cazați în aceste centre erau diagnosticați cu hepatită cronică virală tip B, C sau D (20 la C.R.R.N. Nr. 1 Băbeni și 8 la C.R.R.N. Nr. 2 Băbeni). În anul 2018 o parte din beneficiari au efectuat analize de screening în vederea depistării cazurilor de hepatită cronică virală, urmând ca în viitorul apropiat toți beneficiarii să efectueze aceste analize. Starea de sănătate a beneficiarilor diagnosticați cu hepatită cronică era bună, aceștia au fost internați pentru reevaluare și urmau tratament hepatoprotector recomandat de medicul specialist gastroenterolog.

Recomandarea nr. 5e. *Asigurarea asistenței medicale - consemnarea în fișele medicale ale tratamentului psihiatric „la nevoie”.*

Constatările echipei de vizită:

Fiecare beneficiar avea întocmită o fișă medicală în care erau consemnate rezultatul consultațiilor medicale, monitorizarea funcțiilor vitale, tratamentul prescris, rezultatele analizelor medicale, bilete de ieșire din spital, scrisori medicale de la medicii specialiști etc.

Au fost verificate fișele medicale ale mai multor beneficiari din toate centrele vizitate și nu au fost constatate neconformități. Beneficiarii diagnosticați cu afecțiuni cronice primeau tratament zilnic prescris de medicul de familie în baza scrisorii medicale primite de la medicul specialist. Din verificarea scrisorilor medicale, a condicilor de medicamente și a registrelor de administrare a tratamentului, a rezultat că tratamentul administrat beneficiarilor era în concordanță cu indicația terapeutică a medicului specialist, neexistând suspiciuni de supradozare medicamentoasă.

Recomandarea nr. 6. Întocmirea corectă a Registrului măsurilor de izolare și conținere conform prevederilor legale (C.R.R.N. Măciuca, C.R.R.N. Nr. 1 Băbeni, C.R.R.N. Nr. 2 Băbeni, C.C.R.C. Băbeni).

Constatările echipei de vizită:

În anul 2018 a existat un singur caz de aplicare a măsurii de conținere pentru un beneficiar (C.R.R.N. nr. 2 Băbeni). Conținerea a fost efectuată la indicația medicului psihiatru cu mijloace omologate și avizate de Ministerul Sănătății (curele din material textil de tip Segufix) din dotarea centrului. Conform celor consemnate în fișa medicală a beneficiarului și în Caietul de conținere 2018, procedura aplicată a respectat prevederile legale, dar **nu exista Registrul măsurilor de izolare și conținere întocmit și completat potrivit prevederilor legale cuprinse în Ordinul 488/2016, art. 9 (11) pentru aprobarea Normele de aplicare a Legii sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice nr. 487/2002**, cu următoarele rubrici (ora și minutul instituirii măsurii restrictive, gradul de restricție, circumstanțele și motivele care au stat la baza dispunerii măsurii restrictive, numele medicului care a dispus măsura restrictivă, numele membrilor personalului medical care au participat la aplicarea măsurii restrictive, prezența oricărei leziuni fizice suferite de pacient sau personalul medical în legătură cu aplicarea măsurii restrictive, ora și minutul fiecărei vizite de monitorizare a pacientului cu precizarea valorilor funcțiilor vitale, îndeplinirii nevoilor fiziologice sau altor nevoi, după caz, ora și minutul ridicării măsurii restrictive).

În celelalte centre de recuperare și reabilitare neuropsihiatrică vizitate nu se efectuau conținări, motivul fiind reprezentat de faptul că nu exista angajat medic psihiatru.

Recomandarea nr. 7. Sesizarea organelor de urmărire penală în cazul tuturor deceselor înregistrate în centre și modificarea legislației actuale care reglementează sesizarea

organelor competente numai în cazul suspiciunilor asupra cauzelor deceselor; prevenirea deceselor în centrele rezidențiale, având în vedere numărul acestora înregistrate în perioada 2015-2017 prin acordarea asistenței/îngrijirilor medicale de urgență; întocmirea, completarea și arhivarea în mod corespunzător a registrelor în care sunt consemnate evenimente deosebite (C.R.R.N. Măciuca), inclusiv informații detaliate referitoare la decesul beneficiarilor.

Constatările echipei de vizită:

Pentru toate centrele vizitate era întocmită Procedura privind asistența în stare terminală sau în caz de deces, care prevede responsabilitatea medicului centrului de a anunța poliția și medicul legist pentru a solicita constatarea medico-legală, atunci când există motive întemeiate care să sugereze o moarte violentă sau suspectă.

Conform prevederilor indicatorului 4.3, Standardul 4 Notificarea incidentelor deosebite, Modulul V Drepturi și etică din Anexa 1 a Ordinului nr. 67/2015, *„în situații deosebite, când există suspiciuni asupra cauzelor decesului beneficiarului, s-a produs o vătămare corporală importantă ori accident, a apărut un focar de boli transmisibile, au fost constatate fapte care pot constitui contravenții sau infracțiuni, s-au semnalat orice alte evenimente care afectează calitatea vieții beneficiarilor, centrul informează organele competente prevăzute de lege (procuratură, poliție, direcție de sănătate publică, etc.). Notificarea se realizează în maxim 24 de ore de la producerea incidentului.”* De asemenea, notificările transmise către instituțiile publice trebuie consemnate în registrul de evidență a incidentelor deosebite.

Din verificările efectuate, s-a constatat că la **C.R.R.N. Nr. 1 Băbeni** au fost înregistrate 3 decese ale beneficiarilor, dintre care unul a survenit la spital. Certificatele constatatoare ale deceselor au fost eliberate de către medici legiști din cadrul Serviciului de Medicină Legală Rm. Vâlcea. Cauzele deceselor consemnate în certificatele constatatoare ale decesului au fost: insuficiență cardio-respiratorie acută, miocardosclerolipomatoză, insuficiență multiplă de organ, metastaze pluriviscerale, adenocarcinom ileal operat, stare toxico-septică, bronhopneumonie acută. Pe toate certificatele de deces era consemnat de către medicul legist faptul că moartea a fost neviolentă și nu a fost necesară sesizarea organelor de cercetare penală. Au fost înștiințate Consiliul de Monitorizare, familia și D.G.A.S.P.C. Vâlcea.

La C.C.R.C. Băbeni a fost înregistrat un singur deces în cursul anului 2018 până la data vizitei. Decesul beneficiarului a fost consecința afecțiunilor grave din istoricului medical

recent al pacientului (accident vascular cerebral hemoragic). După decesul beneficiarului a fost efectuată necropsia de către serviciul medico-legal din cadrul Spitalului Județean de Urgență Vâlcea și a fost înștiințat Consiliul de Monitorizare, dar **decesul și notificarea nu erau consemnate în registrul de evidență a incidentelor deosebite**, documentele de deces erau la dosarul beneficiarului, asistentul social menționând că avusese câteva zile libere.

În cursul anului 2017, la data de 10.09.2017, la **C.C.R.C. Băbeni** a fost înregistrat decesul unei beneficiare în vârstă de 62 de ani, cauza decesului fiind, conform certificatului medical constatator al decesului, eliberat de Serviciul Județean de Medicină Legală Vâlcea „șoc traumatic și hemoragic, politraumatism prin precipitare”, provocat prin cădere de la înălțime (etajul 2 al imobilului în care era custodiată). Din documentele prezentate de conducerea centrului a rezultat că beneficiara decedată a reușit să ajungă la o fereastră de pe casa scării de la etajul 2 al imobilului, prevăzută cu forăibere pe interior, **dar care nu avea grilaj de protecție metalic**.

După incident a fost solicitată ambulanța prin Serviciul Național Unic de Urgență (112), care a sosit la fața locului și a transportat beneficiara la Unitatea de Primiri Urgențe a Spitalului Județean de Urgență Rm. Vâlcea. A fost anunțată poliția, parchetul și Consiliul de Monitorizare a Implementării Convenției privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități.

În baza unei dispoziții a directorului executiv al D.G.A.S.P.C. Vâlcea, la data de 13.09.2017 s-a întocmit un Raport al comisiei de cercetare administrativă a incidentului produs. În cauză s-a întocmit un dosar penal la data de 10.09.2018, înregistrat la Parchetul de pe lângă Judecătoria Vâlcea, iar Inspectoratul de Poliție Județean Vâlcea – Poliția orașului Băbeni a întocmit un Referat de constatare.

Prin Ordonanța Parchetul de pe lângă Judecătoria Vâlcea, din data de 03.05.2018 a fost clasată cauza având ca obiect infracțiunea de ucidere din culpă, faptă prevăzută și pedepsită de art. 192, alin. 1 Cod penal.

Echipa de vizită a constatat că în acest caz, deși au fost întreprinse măsurile prevăzute în proceduri după incident, totuși **au existat deficiențe în supravegherea pacientei decedate**, fapt care a permis accesul acesteia la o fereastră neasigurată corespunzător.

La C.R.R.N. Nr. 2 Băbeni a fost înregistrat un singur deces în anul 2018. Conform celor consemnate în certificatul constatator al decesului eliberat de medicul legist cauza

decesului a fost insuficiență cardio-respiratorie acută, miocardosclerolipomatoză. De asemenea medicul legist a consemnat faptul că moartea a fost neviolentă. Au fost anunțate Ambulanța, Poliția, familia, Consiliul de Monitorizare a Implementării Convenției privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități. Pe toate certificatele de deces era consemnat de către medicul legist faptul că moartea a fost neviolentă și nu a fost necesară sesizarea organelor de cercetare penală.

La **C.R.R.N. Măciuca**, în cursul anului 2018 au fost înregistrate două decese ale beneficiarilor. Cauzele deceselor au fost reprezentate de complicații ale afecțiunilor medicale cronice ale beneficiarilor. În certificatele medicale constatatoare ale deceselor eliberate de medicul de familie sau de medicul legist au fost consemnate următoarele: stop cardio-respirator, accident vascular cerebral, boală Parkinson, demență senilă., respectiv insuficiență cardio-respiratorie acută, miocardosclerolipomatoză. Conform procedurii, în ambele cazuri au fost înștiințate Consiliul de Monitorizare a Implementării Convenției privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, familia și D.G.A.S.P.C. Vâlcea.

Recomandarea nr. 8a. ***Luarea unor măsuri adecvate pentru prevenirea abuzurilor față de beneficiari, având în vedere că la data vizitei unii beneficiari prezentau leziuni superficiale (escoriații) recente la nivelul feței, capului și membrelor, prin prevenirea abuzurilor asupra beneficiarilor și investigarea acestora cu obiectivitate de către comisiile desemnate de către D.G.A.S.P.C. Vâlcea, precum și sesizarea de urgență organelor competente și monitorizarea de către personalul centrului a cazurilor beneficiarilor care pot prezenta un risc pentru securitatea și sănătatea proprie și a cazurilor de auto și heteroagresivitate, ținând seama că la data vizitei echipa a constatat urme proaspete de sânge la nivelul capului și brațelor, zgârieturi și semne ale agresiunilor la unii beneficiari. Menționăm că, potrivit Standardului S4.3 din Ordinul nr. 67/2015 al M.M.F.P.S.P.V., în situații deosebite, când au fost constatate fapte care pot constitui contravenții sau infracțiuni, s-au semnalat orice alte evenimente care afectează calitatea vieții beneficiarilor, centrul informează organele competente prevăzute de lege (procuratură, poliție, direcție de sănătate publică etc.); protecția beneficiarilor de a nu fi folosiți la muncă în interesul angajaților centrului.***

Constatările echipei de vizită:

Beneficiarii erau supravegheați permanent de personalul auxiliar, atât în spațiile comune din interiorul centrului, cât și în spațiile exterioare. Cu toate acestea, numărul ridicat de incidente (auto/heteroagresiuni, căderi etc.) înregistrate în unele centre (C.C.R.C. Băbeni, C.R.R.N. Măciuca) impun o supraveghere mai atentă și o implicare mai activă a personalului. Echipa de vizită nu a identificat beneficiari cu semne de agresiune fizică recentă sau de automutilare, dar în Registrele de incidente deosebite erau consemnate asemenea evenimente.

Recomandarea nr. 8b. Derularea de programe de educație sexuală, cu privire la metodele de contracepție, de protecție a demnității și integrității personale și luarea măsurilor necesare pentru protejarea beneficiarilor de eventuale abuzuri sexuale și fizice (D.G.A.S.P.C. Vâlcea).

Constatările echipei de vizită:

În centrele vizitate nu au fost derulate programe de educație sexuală, personalul medical motivând acest lucru prin capacitatea cognitivă redusă a beneficiarilor. În ceea ce privește protejarea beneficiarilor de eventuale abuzuri sexuale, beneficiarii erau supravegheați permanent de personalul auxiliar, atât în spațiile comune din interiorul centrului, cât și în spațiile exterioare, iar conform celor consemnate în Registrele de evenimente deosebite nu au fost semnalate asemenea cazuri.

Recomandarea nr. 9a. Asigurarea asistenței psihologice, prin ocuparea posturilor vacante de psihologi, terapeuți ocupaționali, care să asigure serviciile de recuperare și reabilitare prevăzute de Planurile individualizate de intervenție.

Constatările echipei de vizită:

La data vizitei, conform Statelor de funcții (aprobate prin hotărârea Consiliului Județean Vâlcea, în luna noiembrie 2017), în centrele vizitate erau vacante următoarele posturi: **două posturi de psiholog** la C.R.R.N. Nr. 1 Băbeni, câte **un post vacant de psiholog** la **C.C.R.C. Băbeni, C.R.R.N. Măciuca** și **C.R.R.N. Nr. 2 Băbeni**, iar la **C.R.R.N. Măciuca** era vacant **un post de medic psihiatru**. DGASPC Vâlcea organizase de la începutul anului 7 concursuri pentru ocuparea posturilor vacante cu personal de specialitate și de îngrijire, dar acestea nu au fost ocupate. În luna noiembrie 2018, D.G.A.S.P.C. Vâlcea urma să scoată la concurs posturile

vacante de specialiști din cadrul centrelor rezidențiale pentru adulți. În vederea asigurării cu personal de specialitate până la ocuparea prin concurs a posturilor vacante, conducerea DGASPC a dispus delegarea specialiștilor din alte centre.

Recomandarea nr. 9b. *Evaluarea și completarea corectă în mod individual și specific pentru fiecare beneficiar a fișelor de evaluare și a programelor individuale de recuperare cu informații și detalii complete, cu dată și semnătură.*

Constatările echipei de vizită:

Nu exista psiholog angajat decât la C.R.R.N. Nr. 2 Băbeni, toate documentele acestuia erau corect și complet întocmite. La C.R.R.N. Nr. 1 Băbeni, unele dintre fișele de evaluare, planuri, programe și fișe de monitorizare erau **completate în mod formal, nu erau individualizate pentru fiecare beneficiar**, iar unele erau **nedatate** sau se preciza doar luna. În fișele de reevaluare, la rubrica „Rezultatele reevaluării” era consemnat „Se mențin obiectivele”, fără a fi precizate eventualele modificări, iar acest lucru mai însemna și că nu s-a reușit îndeplinirea nici unui obiectiv. La C.C.R.C. Băbeni nu exista psiholog care să facă parte din Comisia de evaluare/reevaluare a beneficiarilor, respectiv Comisia de întocmire a planului individual de intervenție pentru beneficiarii unității, nu se asigura deloc asistență psihologică. La C.R.R.N. Măciuca erau întocmite doar unele documente privind asistența psihologică (Fișa psihologică), nu exista un psiholog angajat sau delegat la momentul vizitei care să participe la programul individual de recuperare a beneficiarilor.

Recomandarea nr. 9c. *Întocmirea unui orar și planificarea unor activități de recuperare și reabilitare zilnice, săptămânale sau lunare, oferite de centre beneficiarilor.*

Constatările echipei de vizită:

La nivelul centrelor erau întocmite orare ale activităților de recuperare și reabilitare și erau afișate într-un loc vizibil.

Recomandarea nr. 9d. *Formarea profesională a personalului din centru pentru a interveni corespunzător, a preveni și a gestiona situațiile de criză psihomotorie ale beneficiarilor.*

Constatările echipei de vizită:

Personalul centrelor vizitate a participat la diverse instruiți obligatorii prevăzute de standardele minime de calitate. Acestea au fost realizate pe următoarele teme: Regulamentul de organizare și funcționare, Codul de conduită etică și profesională, Respectarea drepturilor beneficiarilor înscrise în Carta Drepturilor Beneficiarilor; Metode de abordare, comunicare și relaționare cu beneficiarii unității, Prevenirea și combaterea oricăror forme de abuz în relația cu beneficiarii, Modalități de sesizare a eventualelor forme de abuz la care pot fi supuși beneficiarii în familie sau comunitate, Respectarea demnității și intimității beneficiarilor, etc.

Având în vedere incidența crescută a incidentelor și evenimentelor deosebite din unele centre (C.C.R.C. Băbeni, C.R.R.N. Măciuca) se impune **continuarea formării profesionale a personalului din centru pentru a interveni corespunzător, a preveni și a gestiona situațiile de criză psihomotorie ale beneficiarilor.**

Recomandarea nr. 9e. *Achiziționarea unor baterii de teste psihologice standardizate, care să răspundă nevoilor obligatorii de evaluare psihologică a beneficiarilor.*

Constatările echipei de vizită:

La momentul vizitei, D.G.A.S.P.C. Vâlcea nu achiziționase testele psihologice necesare în evaluarea psihologică a beneficiarilor.

Recomandarea nr. 10b. *Înregistrarea și soluționarea sesizărilor/reclamațiilor și întocmirea registrelor prevăzute de reglementările legale - înregistrarea la D.G.A.S.P.C. Vâlcea și numerotarea tuturor registrelor, precum și instruirea personalului cu privire la conținutul, necesitatea și modalitatea de întocmire și completare, conform legislației în vigoare.*

Constatările echipei de vizită:

În toate centrele vizitate s-au solicitat și s-au verificat: Regulamentul de organizare și funcționare, Regulamentul de ordine interioară, Ghidul beneficiarului, unele proceduri de lucru, precum și registrele întocmite. Toate centrele vizitate dețineau documentele prevăzute de standarde.

La C.R.R.N. Nr. 1 Băbeni și C.C.R.C. Băbeni erau întocmite corect registrele, dar nu erau completate corespunzător rubricăției și nu erau înregistrate la D.G.A.S.P.C. Vâlcea.

La **C.R.R.N. Nr. 2 Băbeni** documentele de lucru verificate, Registrul de incidente, Registrul de sesizări și reclamații, Registrul de controale, Registrul de pregătire a personalului, Registrul de vizită, etc. erau întocmite și completate corespunzător, erau înseriate și înregistrate la D.G.A.S.P.C. Vâlcea.

C.R.R.N. Măciuca deținea toate documentele prevăzute de standarde, iar registrele erau refăcute conform recomandărilor formulate de instituția Avocatul Poporului în urma vizitelor anterioare, erau completate la zi și erau înregistrate la D.G.A.S.P.C. Vâlcea. Membrii echipei de vizită au constatat că personalul a căpătat deprinderea de a nota în registru toate incidentele deosebite, inclusiv actele de agresiune sau certuri între beneficiari.

În **Registrul de evidență a cazurilor de abuz, neglijare și discriminare erau consemnate și agresiunile dintre beneficiari**. Actele de agresiune sau certurile dintre beneficiari sunt incidente deosebite, trebuie intervenit, imediat și îmbunătățite relațiile între aceștia, dar nu constituie abuz, neglijare și discriminare, dat fiind faptul că beneficiarii nu sunt într-o poziție de autoritate și răspundere unii față de ceilalți. Atitudinile și comportamentele nepotrivite ale personalului pot constitui acte de abuz, neglijare și discriminare, după caz, fapt pentru care recomandăm ca doar acestea să fie consemnate în registrul anume destinat.

Recomandarea nr. 10c. Înregistrarea și soluționarea sesizărilor/reclamațiilor și întocmirea registrelor prevăzute de reglementările legale - înregistrarea în Registrul de învoiri a tuturor învoirilor beneficiarilor (C.R.R.N. Măciuca).

Constatările echipei de vizită

C.R.R.N. Măciuca încuraja beneficiarii, a căror stare de sănătate permitea, să întreprindă activități în afara centrului, să cunoască și să utilizeze serviciile din comunitate. Beneficiarii au menționat că se puteau deplasa în comunitate pentru cumpărături la unitățile de alimentație publică din localitate. La data vizitei, s-a constatat că **C.R.R.N. Măciuca** deținea o evidență clară a învoirilor în comunitate a beneficiarilor, astfel că, în cursul anului 2018 erau consemnate 892 de învoiri în comunitate. Învoirile beneficiarilor în comunitate erau menționate în Registrul de învoire beneficiari, care cuprindea numele beneficiarului, perioada de învoire și semnătura acestuia.

Majoritatea învoirilor beneficiarilor erau pentru a face cumpărături, dar și pentru a merge să presteze diferite activități lucrative la cetățeni din localitate. Un beneficiar a menționat că

mergea la muncă în localitate; iar un alt beneficiar a precizat că primea deseori învoire pentru a merge în localitate, unde cânta la diferite manifestări populare sau evenimente familiale.

Referitor la învoirea beneficiarilor, menționăm că Procedura formalizată privind deplasarea beneficiarilor în afara centrului reglementează modalitatea de deplasare a beneficiarului în familie, la rude sau persoane apropiate de acesta, dar și modalitatea învoirii în interes personal sau pentru petrecerea timpului liber, pentru perioade scurte de timp (1-8 ore). **În Registrul învoire beneficiari – perioadă scurtă, nu era menționat motivul învoirii, iar faptul că unii beneficiari prestau activități lucrative în timpul învoirilor poate pune sub semnul întrebării natura muncii efectuate de beneficiari, existând posibilitatea să nu fie asigurate condiții minime în acord cu starea de sănătate fizică și mentală a beneficiarilor, care erau încadrați în grad de handicap (majoritatea grad I – grav și grad II – accentuat), precum și condiții minime de securitate a muncii. Nu au fost prezentate documente din care să rezulte faptul că beneficiarii care prestau activități lucrative în timpul învoirilor, erau supravegheați.**

Pentru beneficiarii care erau învoiți în familie/la aparținători legali, C.R.R.N. Măciuca monitoriza activitățile întreprinse de aceștia pe perioada învoirii, în scopul prevenirii riscului de abuz sau exploatare, aplicând acestor beneficiari, un chestionar pentru identificarea oricăror forme de abuz sau exploatare.

Recomandarea nr. 11. Întocmirea corespunzătoare a registrelor de evidență, instruirea persoanelor care răspundeau de completarea lor (îndeosebi la C.R.R.N. Nr. 1 Băbeni), conform standardelor pentru buna evidențiere a activităților curente.

Constatările echipei de vizită

La C.R.R.N. Nr. 1 Băbeni și C.C.R.C. Băbeni erau întocmite registrele, dar **nu erau completate corespunzător rubricăției și nu erau înregistrate la D.G.A.S.P.C. Vâlcea.** Deoarece completarea registrelor era în continuare deficitară în unele centre, se impune reinstruirea persoanelor responsabile de completarea acestora.

Au fost verificate dosare ale unor beneficiari ai C.R.R.N. Nr. 1 Băbeni și s-a constatat că unele dintre fișele de evaluare, planuri, programe și fișe de monitorizare erau completate formal, nepersonalizat, pe alocuri fără coerență, unele nu erau datate (în dosarul unui beneficiar raportul de evaluare trimestrială era neînregistrat și nedatat, fișa de evaluare/reevaluare era nedată, precizându-se doar luna). În fișele de reevaluare din

toate dosarele consultate, la rubrica „Rezultatele reevaluării” se menționa: „Se mențin obiectivele”. Precizăm că, reevaluarea are rolul de a identifica schimbări la nivelul stării de sănătate, statusului funcțional al persoanei (progrese, regrese), nevoilor beneficiarului, iar pe baza rezultatelor consemnate se propun obiectivele de atins în îngrijire și recuperare.

Dosarele beneficiarilor de la **C.C.R.C. Băbeni** includeau documentele prevăzute de standardele minime de calitate: contract de furnizare a serviciilor semnat de beneficiar (sau amprentat) sau de reprezentantul legal al acestuia, documente legate de plata serviciilor, copii după actele de identitate (certificat de naștere, carte de identitate), certificat de încadrare în grad de handicap, anchetă socială de la primăria de domiciliu, eventuale adrese legate de demersurile pentru stabilirea curatelei, fișa de evaluare/reevaluare a nevoilor beneficiarilor, planul individual de intervenție, programe individualizate de recuperare/reabilitare, de îngrijire a sănătății și integrare/reintegrare socială, fișă de monitorizare a serviciilor, **cu excepția a două dosare ale unor beneficiari admiși în august 2018, pentru care nu au fost completate instrumentele de evaluare, planificare și monitorizare.**

Recomandarea nr. 12. Asigurarea organizării unor activități cât mai variate de recuperare, de petrecere a timpului și de socializare pentru beneficiarii centrelor (C.R.R.N. Măciuca), implicarea acestora în desfășurarea de activități de autogospodărire și dezvoltarea unor deprinderi de trai independent.

Constatările echipei de vizită

În toate centrele vizitate au fost sărbătorite zilele de Paște, Crăciun, Anul Nou și alte sărbători religioase, precum și zilele de 1 martie și 8 Martie. Erau întocmite rapoarte privind desfășurarea acestor activități, însoțite și de fotografii.

C.R.R.N. Nr. 1 Băbeni deținea o curte interioară unde erau amenajate 5 foișoare, piscină, un grătar, aparate de fitness, leagăne, ronduri de flori, alei de acces betonate și o grădină de zarzavaturi, unde beneficiarii centrului puteau desfășura activități de terapie ocupațională și petrecere a timpului liber. **La data vizitei, beneficiarii se aflau în curtea instituției fără să desfășoare o activitate anume.**

În perioada ianuarie – octombrie 2018, în cadrul **C.R.R.N. Nr. 2 Băbeni** s-au desfășurat următoarele activități: un proiect pastoral – filantropic, organizat de Episcopia Ramnicului (martie 2018); excursie în municipiul Sibiu (mai 2018); acțiunea „Purtători de lumină, iubire și credință”, organizată de Liga Femeilor Creștin Ortodoxe Vâlcea (mai 2018);

proiectul „Bucurie prin Mișcare” organizată de Asociația Smile Râmnicu Vâlcea (septembrie 2018).

La **C.R.R.N. Nr. 2 Băbeni** era elaborată și se aplica o procedură privind implicarea beneficiarilor în activități gospodărești. Personalul **C.R.R.N. Nr. 2 Băbeni** a identificat beneficiari care puteau fi implicați în activități gospodărești (stabilirea meniurilor, participare la prepararea și servirea meselor, efectuarea curățeniei în blocul alimentar și spațiile de locuit). Activitățile gospodărești desfășurate de beneficiari erau menționate zilnic în Registrul privind implicarea beneficiarilor, iar în Registrul de meniuri unde era menționat zilnic meniul beneficiarilor, exista și semnătura unui beneficiar, care a fost consultat în stabilirea meniului. În anul 2018, în cadrul centrului a fost amenajată o grădină de zarzavat, iar în administrarea acesteia a fost implicată și o parte dintre beneficiari.

Membrii echipei de vizită au constatat că personalul **C.R.R.N. Nr. 2 Băbeni** era preocupat de activizarea, recuperarea și reabilitarea beneficiarilor, având toate dotările necesare pentru terapie ocupațională, kinetoterapie, implicându-i în activități gospodărești, precum și în lucrările din grădina de legume, preocupându-se de integrarea lor socio-profesională (participare la târguri de joburi).

La **C.R.R.N. Măciuca**, în perioada ianuarie–octombrie 2018, s-au desfășurat două activități organizate de Liga Femeilor Creștin Ortodoxe Vâlcea (aprilie și iunie 2018). **Activitățile de kinetoterapie, terapie ocupațională și recreative se desfășurau în aceeași încăpere în care se afla și biroul asistentului social. Responsabilitatea activităților recreative recomandate ca terapie ocupațională și de expresie reveneau infirmierei, conform planurilor individuale de recuperare.** De asemenea, este necesară o preocupare mai intensă pentru activizarea, recuperarea și reabilitarea beneficiarilor. **Beneficiarii petreceau o mare parte din timp în curtea instituției fără să desfășoare o activitate anume.**

Recomandarea nr. 13. Scoaterea la concurs a posturilor vacante, în condițiile în care deficitul de personal (94 posturi vacante din 419 posturi prevăzute în organigrame) din cele 7 centre vizitate afecta asigurarea serviciilor de îngrijire, asistență, recuperare și reabilitare a beneficiarilor, precum și identificarea unor soluții de contractare a serviciilor unor medici, psihologi, acolo unde, în urma organizării concursurilor, posturile vacante nu au fost ocupate (D.G.A.S.P.C. Vâlcea și toate centrele).

Constatările echipei de vizită

Conform precizărilor conducerii D.G.A.S.P.C. Vâlcea, în luna octombrie 2017, Consiliul Județean Vâlcea a aprobat prin Hotărârea nr. 246/31.10.2017 noua organigramă și noul stat de funcții al D.G.A.S.P.C. Vâlcea, fiind modificate și statul de funcții al centrelor rezidențiale pentru persoane adulte cu dizabilități, în sensul că numărul angajaților de îngrijire și asistență (asistenți medicali, infirmieri, animatori socio-educativi etc.) a crescut. Conducerea D.G.A.S.P.C. Vâlcea a menționat că posturile nou create au fost ocupate în cea mai mare parte cu personal provenit din centrele rezidențiale pentru copii, prin restructurarea sau prin desființarea acestora. Noul stat de funcții al centrelor rezidențiale pentru persoane adulte cu dizabilități a fost stabilit în raport cu capacitatea licențiată a acestor unități, raportul angajat/beneficiar fiind de minim 1/1. În centrele unde posturile specialiștilor (medic, psiholog, asistent social) nu au fost ocupate, serviciile au fost asigurate de specialiști din alte centre, prin completare de atribuții, fiind emise dispoziții în acest sens de către D.G.A.S.P.C. Vâlcea. În luna noiembrie 2018 D.G.A.S.P.C. Vâlcea urma să scoată la concurs posturile vacante de specialiști din cadrul centrelor rezidențiale pentru adulți, precum și cele de șef de centru.

Statul de funcții al **C.R.R.N. Nr. 1 Băbeni**, aprobat prin hotărârea Consiliului Județean Vâlcea, în luna noiembrie 2017 cuprinde 90 de posturi, iar raportul angajat/beneficiar este de 1/1, capacitatea aprobată prin licența de funcționare fiind de 100 beneficiari. La data vizitei **erau vacante un post de medic psihiatru, două posturi de psiholog, 9 posturi de infirmier, două posturi de îngrijitor curățenie, un post de electrician și două posturi de muncitor necalificat.**

Statul de funcții al **C.C.R.C. Băbeni**, aprobat prin hotărârea Consiliului Județean Vâlcea, în luna noiembrie 2017 cuprinde 15 posturi, iar raportul angajat/beneficiar este de 1/1, capacitatea aprobată prin licența de funcționare fiind de 15 beneficiari. La data vizitei **era vacant postul de psiholog.**

Statul de funcții al **C.R.R.N. Nr. 2 Băbeni**, aprobat prin hotărârea Consiliului Județean Vâlcea, în luna noiembrie, 2017 cuprinde 86 de posturi, iar raportul angajat/beneficiar este de 1/1, capacitatea aprobată prin licența de funcționare fiind de 86 beneficiari. La data vizitei **erau vacante un post de coordonator personal de specialitate, un post de psiholog, un post de infirmier și un post de contabil.**

Statul de funcții al **C.R.R.N. Măciuca**, aprobat prin hotărârea Consiliului Județean Vâlcea, în luna noiembrie, 2017 cuprinde 55 de posturi, iar raportul angajat/beneficiar este de 1/1,1;

capacitatea aprobată prin licența de funcționare fiind de 50 beneficiari. La data vizitei erau vacante un post de medic psihiatru și un post de psiholog.

Recomandarea nr. 15. Asigurarea îmbrăcăminții personale și a produselor igienico-sanitare în cantități suficiente, și respectarea libertății beneficiarilor asupra aspectului fizic (îngrijirea părului).

Constatările echipei de vizită:

La data vizitei, beneficiarii din C.R.R.N. Nr. 1 Băbeni dețineau îmbrăcăminte, lenjerie și încălțăminte personale, nu erau îmbrăcați toți la fel, dar îmbrăcămintea unora era uzată, uncori nu aveau mărimea potrivită beneficiarilor, iar alții nu purtau șosete.

La toate celelalte centre vizitate beneficiarii erau îmbrăcați în haine curate, de zi, adaptate temperaturii mediului, precum și vârstei beneficiarilor.

Beneficiarii din centrele vizitate dețineau obiecte de igienă personală, unii aveau părul tuns scurt, dar nu la piele, cu o lungime sub 10 cm, nefiind tunși la fel de scurt. Beneficiarii intervievați au declarat că erau tunși la solicitarea lor și se ținea cont de preferințele lor.

Recomandarea nr. 16. Respectarea standardelor privind condițiile de cazare: personalizarea camerelor și crearea unei ambianțe mai apropiate de un mediu familial (C.C.R.C. Băbeni și C.R.R.N. Măciuca); înlocuirea mobilierului degradat, efectuarea unor lucrări de reparații curente, igienizarea și înlocuirea instalațiilor sanitare deteriorate, în centrele unde au fost constatate deficiențe, astfel încât să fie respectate standardele de calitate privind cazarea beneficiarilor (C.R.R.N. Nr. 1 Băbeni, C.C.R.C. Băbeni); înlocuirea saltelelor uzate (C.C.R.C. Băbeni); asigurarea unei îngrijiri fizice conform preferințelor personale ale beneficiarilor.

Constatările echipei de vizită:

Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Nr. 1 Băbeni

Unele dormitoare și holurile prezentau urme de igrasie sau tencuiala era deteriorată în mai multe locuri, ușile de acces în anumite dormitoare erau deteriorate, mobilierul era în stare bună, însă erau și câteva camere în care dulapurile erau vechi, cu uși defecte, balamale rupte (dormitor nr. 1 și nr. 4 din pavilionul 1 și dormitorul nr. 7 din pavilionul

3). În dormitorul nr. 6 tavanul avea o porțiune cu igrasie, iar la ușa de la intrare lipsea geamul. Elementele de personalizare a camerelor erau puține: în dormitorul nr. 2 din pavilionul 1, beneficiarii decoraseră cu jucării, în camera 8 din pavilionul 3 erau lipite postere, unul dintre beneficiari deținea mai multe obiecte personale (mașină de spălat, frigider, casetofon, etc.). Baia din pavilionul 1 era accesibilizată pentru persoane cu dizabilități locomotorii, se înlocuiseră unele obiecte sanitare, însă lipseau capacele de la scaunele de wc, ușile de la cabinele wc erau rupte și mucegăite.

Centrul de Criză și Respite - Care Băbeni

De la ultima vizită a echipei instituției Avocatul Poporului, a fost renovată sala de mese, s-au zugrăvit toate spațiile, s-au schimbat saltelele și caloriferele. Condițiile de igienă erau mai bune față de cele constatate în luna mai 2017, **dar mai era nevoie de unele reparații și igienizare în dormitorul nr. 2.** Fiecare dormitor era dotat cu paturi, cu saltele și lenjerie curate și mobilier corespunzător (dulapuri, noptiere), **cu excepția mobilierului din dormitorul nr. 2, care era defect și uzat.**

Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Măciuca

De la ultima vizită a echipei instituției Avocatul Poporului, efectuată în anul 2017, spațiile de cazare nu au suferit modificări, singura lucrare efectuată fiind cea de zugrăvire.

Dormitoarele aveau pardoseală aderentă, călduroasă și ușor de igienizat (parchet), fiecare dormitor dispunea de mobilier adecvat și adaptat, fiind prevăzute cu paturi cu saltele, mese, scaune, noptiere, dulapuri, oglinzi, televizoare. Beneficiarii cu deficiențe de mobilitate erau cazați în dormitoare de la parterul clădirii, existând spațiu necesar deplasării cu mijloace ajutătoare, dar și accesul facil al personalului pentru efectuarea tratamentului și igienei individuale zilnice.

Toate dormitoare vizitate erau curate și menținute la un nivel de igienă corespunzător, **dar puține camere erau personalizate** – dormitorul nr. 8, etajul 1 și dormitorul nr. 11, etajul 1. Personalizarea spațiului era permisă și încurajată, dar lăsată la latitudinea beneficiarilor, nu erau expuse fotografii cu beneficiarii.

Intrarea în centru era prevăzută cu rampă de acces pentru persoanele cu handicap locomotor.

În spațiile igienico-sanitare, apa rece și apa caldă erau asigurate permanent, instalațiile sanitare erau funcționale, pavimentul și pereții erau placați cu gresie și faianță, fiind ușor de întreținut și igienizat.

Recomandarea nr. 17. *Respectarea dispozițiilor art. 44, alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, în sensul comunicării răspunsului la recomandarea cuprinsă în Raportul vizitei din 31 ianuarie 2017 la C.R.R.N. Măciuca, privind supravegherea mai atentă a beneficiarilor de către personal, în vederea diminuării numărului de incidente produse în centru.*

Constatările echipei de vizită:

Conducerea D.G.A.S.P.C. Vâlcea a răspuns ulterior la recomandarea formulată, precizând că la C.R.R.N. Măciuca supravegherea beneficiarilor de către personal se realiza mult mai atent, iar implicarea personalului în activitățile zilnice ale beneficiarilor era mult mai mare, deoarece structura organizatorică și numărul de posturi care funcționa în cadrul centrului au rămas aceleași, iar capacitatea centrului a scăzut de la 90 de locuri la 50.

Deși, s-a constatat că modul de supraveghere al beneficiarilor se îmbunătățise prin micșorarea capacității centrului, de la 90 de beneficiar la 50, totuși ținând cont de numărul de incidente (72) consemnate, **echipa de vizită consideră că supravegherea beneficiarilor necesită în continuare o mai mare atenție și o mai bună implicare în desfășurarea activităților zilnice.**

Recomandarea nr. 18 *Efectuarea de verificări la alte centre rezidențiale din țară pentru a identifica situații similare și luarea măsurilor care se impun pentru a stabili dacă mai există situații similare (abuzuri, aglomerare, lipsa protecției juridice a beneficiarilor fără discernământ sub aspectul reprezentării legale).*

Constatările echipei de vizită:

Conducerea D.G.A.S.P.C. Vâlcea a prezenta documente din care a rezultat că în lunile noiembrie-decembrie 2017, reprezentanți ai instituției (șefi centre, director executiv) au efectuat vizite la unități de asistență socială destinate persoanelor adulte cu dizabilități din județele Iași și Vaslui.

Având în vedere aspectele constatate în temeiul art. 43 alin. (1) și art. 47 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, **Avocatul Poporului**

RECOMANDĂ

conducerii Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Vâlcea, precum și Centrului de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Nr. 1 Băbeni, Centrului de Criză și Respite Care Băbeni, Centrului de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Nr. 2 Băbeni, Centrului de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Măciuca, județul Vâlcea, să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. Completarea personalizată a instrumentelor de evaluare și planificare, astfel încât să rezulte clar nevoile identificate, obiectivele și activitățile propuse pentru fiecare beneficiar (**C.R.R.N. Nr. 1 Băbeni, C.C.R.C. Băbeni**), precum și semnarea, datarea și înregistrarea documentelor de evaluare, planificare și monitorizare (**C.R.R.N. Nr. 1 Băbeni**);
2. Modificarea Procedurii formalizate privind sistarea serviciilor - C.C.R.C. Băbeni - prin includerea situației de încetare a serviciilor la expirarea perioadei pentru care s-a încheiat contractul, precum și detalierea procedurilor de urmat în această situație (**C.C.R.C. Băbeni**);
3. Continuarea demersurilor pentru asigurarea capacității de cazare, sub aspectul evitării aglomerării și respectării Standardelor minime de calitate, pentru acreditarea serviciilor sociale destinate persoanelor adulte cu dizabilități cu privire la cazare, care prevăd maximum 3 paturi în dormitor/cameră personală și maxim 6 m² pentru fiecare beneficiar (**C.R.R.N. Nr. 1 Băbeni**);
4. Continuarea demersurilor către autoritățile competente pentru desemnarea reprezentanților legali ai beneficiarilor fără discernământ sau persoanelor care pot fi desemnate ca tutore/curator ai acestora (**C.R.R.N. Nr. 1 Băbeni, C.R.R.N. Nr. 2 Băbeni, C.C.R.C. Băbeni și C.R.R.N. Măciuca**);

5. Continuarea demersurilor pentru obținerea sprijinului autorităților publice de la nivel județean și local în reintegrarea în familie și în crearea de servicii de tip familial, locuințe protejate și structuri de economie socială, pentru persoanele cu dizabilități (**D.G.A.S.P.C. Vâlcea**);

6. Completarea corectă și înregistrarea la D.G.A.S.P.C. Vâlcea a tuturor registrelor prevăzute de legislația în vigoare (**C.R.R.N. Nr. 1 Băbeni și C.R.R.C. Băbeni**), consemnarea la timp în Registrul de evenimente deosebite, inclusiv a deceselor și a notificărilor decesului transmise către instituțiile publice (**C.C.R.C. Băbeni**), consemnarea în Registrul de evidență a cazurilor de abuz, neglijare și discriminare doar a actelor de abuz, neglijare și discriminare (**C.R.R.N. Măciuca**), precum și reinstruirea persoanelor responsabile de completarea acestora (**C.R.R.N. Nr. 1 Băbeni, C.C.R.C. Băbeni și C.R.R.N. Măciuca**);

7. Proiectarea și desfășurarea mai multor activități de recreere, socializare care să stimuleze dezvoltarea abilităților cognitive, de comunicare și relaționare ale beneficiarilor (exemplu: O parte dintre aceste activități pot fi incluse în rutina zilnică: jocuri, conversații tematice cu beneficiarii când petrec timp în curte) și o preocupare mai intensă pentru activizarea, recuperarea și reabilitarea beneficiarilor (**C.R.R.N. Nr. 1 Băbeni și C.R.R.N. Măciuca**);

8. Atribuirea responsabilității terapiei ocupaționale și de expresie personalului de specialitate (asistent social, psiholog, terapeut ocupațional) care să realizeze proiectarea, diversificarea și monitorizarea activităților recreative (**C.R.R.N. Măciuca**);

9. Supravegherea beneficiarilor cu deosebită atenție, în vederea reducerii incidententelor dintre beneficiari și o mai bună implicare în desfășurarea activităților zilnice (**C.R.R.N. Măciuca**);

10. Intensificarea controalelor din partea D.G.A.S.P.C Vâlcea, privind modul în care sunt supravegheați beneficiarii de către personalul centrului și asigurarea corespunzătoare a căilor comune de acces, având în vedere gravitatea evenimentului înregistrat (suicid) (**C.C.R.C. Băbeni**);

11. Amenajarea unui spațiu special pentru desfășurarea activităților de kinetoterapie.(C.R.R.N. Măciuca);

12. Consemnarea motivelor învoirii în Registrul învoire beneficiari – perioadă scurtă și identificarea unor metode de supraveghere a beneficiarilor care prestau activități lucrative în timpul învoirilor (C.R.R.N. Măciuca);

13. Efectuarea demersurilor pentru angajarea personalului pe posturile vacante și participarea personalului centrelor vizitate la cursuri de formare profesională continuă (toate centrele vizitate);

14. Asigurarea obiectelor de îmbrăcăminte, lenjerie și încălțăminte corespunzătoare pentru beneficiarii care aveau nevoie, conform prevederilor legale (indicatorul 4.1, Standardul 4 Viață activă și contacte sociale; Modulul III Activități și servicii din Anexa 1 a Ordinului nr. 67/2015) (C.R.R.N. Nr. 1 Băbeni);

15. Efectuarea demersurilor necesare în vederea dotării centrului cu saltele antiescară în scopul prevenirii apariției acestor leziuni la pacienții nedeplasabili (C.C.R.C. Băbeni);

16. Efectuarea demersurilor necesare astfel încât întreg personalul medical să participe la efectuarea unor cursuri de acordare a primului ajutor în caz de urgență, având în vedere patologia severă a unor beneficiari (C.R.R.N. Măciuca, C.R.R.N. Nr. 1 Băbeni, C.R.R.N. Nr. 2 Băbeni, C.C.R.C. Băbeni);

17. Întocmirea Registrului măsurilor de contenționare și izolare conform prevederilor legale (C.R.R.N. nr. 2 Băbeni);

18. Respectarea standardelor privind condițiile de cazare: implicarea personalului pentru sprijinirea beneficiarilor în personalizarea camerelor și crearea unei ambianțe mai apropiate de un mediu familial (C.R.R.N. Nr. 1 Băbeni, C.C.R.C. Băbeni și C.R.R.N. Măciuca); înlocuirea mobilierului degradat, efectuarea unor lucrări de reparații curente și igienizare în

centrele unde au fost constatate deficiențe, astfel încât să fie respectate standardele de calitate privind cazarea beneficiarilor **(C.R.R.N. Nr. 1 Băbeni, C.C.R.C. Băbeni)**;

19. Continuarea demersurilor pentru ocuparea posturilor vacante de psihologi, care să asigure asistența psihologică corespunzătoare beneficiarilor **(C.R.R.N. Nr. 1 Băbeni, C.C.R.C. Băbeni, C.R.R.N. Nr. 2 Băbeni, C.R.R.N. Măciuca)**;

20. Asigurarea asistenței psihologice prin evaluarea și completarea corectă în mod individual și specific pentru fiecare beneficiar a fișelor de evaluare și a programelor individuale de recuperare cu informații și detalii complete, cu dată și semnătură **(C.R.R.N. Nr. 1 Băbeni, C.C.R.C. Băbeni, C.R.R.N. Măciuca)**;

21. Achiziționarea unor baterii de teste psihologice standardizate care să răspundă nevoilor obligatorii de evaluare psihologică a beneficiarilor **(D.G.A.S.P.C. Vâlcea)**;

22. Continuarea formării profesionale a personalului din centru pentru a interveni corespunzător, a preveni și a gestiona situațiile de criză psihomotorie ale beneficiarilor **(D.G.A.S.P.C. Vâlcea)**.

Craiova, 25 februarie 2019